

Predmet C-103/24**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

7. veljače 2024.

Sud koji je uputio zahtjev:

Sąd Najwyższy (Poljska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

11. siječnja 2024.

Podnositelj zahtjeva:

X. Y.

Predmet glavnog postupka

Zahtjev branitelja suca općinskog suda za ispitivanje ispunjava li sudac Suda Najwyższyjeg (Vrhovni sud, Poljska), koji je imenovan u sastav koji odlučuje u stegovnom postupku protiv suca redovnog suda, zahtjeve neovisnosti i nepristranosti.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Usklađenost s pravom Unije, osobito člankom 19. stavkom 1. drugim podstavkom UFEU-a u vezi s člankom 47. prvim i drugim stavkom Povelje Europske unije o temeljnim pravima, ocjene neovisnosti i nepristranosti suca u obliku u kojem je predviđena nacionalnim pravom – pitanja postavljena na temelju članka 267. UFEU-a

Prethodna pitanja

I. Treba li članak 19. stavak 1. drugi podstavak Ugovora o Europskoj uniji u vezi s člankom 47. [prvim i drugim stavkom] Povelje Europske unije o temeljnim pravima tumačiti na način:

1. da je nacionalni vrhovni sud u posebnom postupku koji je pokrenula stranka zahtjevom za ispitivanje ispunjava li sudac vrhovnog suda, koji je imenovan u sastav koji odlučuje u stegovnom postupku protiv suca redovnog suda, zahtjeve neovisnosti i nepristranosti dužan po službenoj dužnosti ispitati je li sastav sudskog vijeća, određen nasumičnim odabirom iz redova cijelog sastava vrhovnog suda, „zakonom prethodno ustanovljeni” sud;

2. da, ako se zahtjev za ispitivanje ispunjava li sudac vrhovnog suda zahtjeve neovisnosti i nepristranosti temelji na tvrdnji da je taj sudac imenovan na tu dužnost u (bitno) nepravilnom postupku imenovanja, u sastavu sudskog vijeća koje se sastoji od pet sudaca nasumično odabranih iz cijelog sastava vrhovnog suda ne mogu sudjelovati suci vrhovnog suda koji su imenovani u isto takvom nepravilnom postupku imenovanja jer se takav sastav vrhovnog suda ne može smatrati neovisnim, nepristranim i zakonom prethodno ustanovljenim sudom[?]

– U slučaju potvrdnog odgovora na pitanje iz točke I. podtočke 2.:

II. Utječe li na nepravilnost imenovanja sastava sudskog vijeća, u predmetu povodom ispitivanja ispunjava li sudac vrhovnog suda zahtjeve neovisnosti i nepristranosti, u kontekstu članka 19. stavka 1. drugog podstavka Ugovora o Europskoj uniji i članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, okolnost da su u peteročlanom sastavu samo dvojica sudaca imenovana u (bitno) nepravilnom postupku imenovanja na dužnost suca vrhovnog suda, odnosno je li u takvom slučaju moguće daljnje postupanje i donošenje odluke s obzirom na to da većina članova imenovanog sastava nije nepravilno imenovana na dužnost suca vrhovnog suda?

U slučaju potvrdnog odgovora na pitanje iz točke II., da, ako u peteročlanom sudskom vijeću koje se zahtijeva nacionalnim pravom zasjedaju dva ili barem jedan nepravilno imenovani sudac vrhovnog suda, takav sud nije sud u smislu članka 19. stavka 1. drugog podstavka Ugovora o Europskoj uniji i članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima ako su nepravilnosti u postupku imenovanja značajne[?]

III. Je li, kako bi se strankama zajamčilo pravo da predmet ispita sud u razumnom roku u smislu članka 19. stavka 1. drugog podstavka Ugovora o Europskoj uniji i članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, dopušteno da zahtjev za ispitivanje ispunjava li sudac vrhovnog suda (koji je imenovan u sastav koji odlučuje u stegovnom postupku protiv suca redovnog suda) zahtjeve neovisnosti i nepristranosti razmatra sud u čijem sastavu zasjeda sudac pojedinac, odnosno sudac izvjestitelj koji nije nepravilno imenovan na dužnost suca vrhovnog suda, kao zahtjev za izuzimanje suca vrhovnog suda prema općim pravilima?

Navedene odredbe prava Unije

Ugovor o Europskoj uniji: članak 4. stavak 3., članak 6. stavak 1., članak 19. stavak 1. drugi podstavak

Ugovor o funkcioniranju Europske unije: članak 2. stavci 1. i 2., članak 267.

Povelja Europske unije o temeljnim pravima: članak 47. prvi i drugi stavak

Sudska praksa Suda

Presuda od 19. studenoga 2019., A. K. i dr. (Neovisnost disciplinskog vijeća Vrhovnog suda), C-585/18, C-624/18 i C-625/18, EU:C:2019:982 (u daljnjem tekstu: presuda A. K.)

Presuda od 29. ožujka 2022., Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235

Presuda od 21. prosinca 2023., Krajowa Rada Sądownictwa (Ostanak suca na dužnosti), C-718/21, EU:C:2023:1015

Presuda od 1. srpnja 2008., Chronopost i La Poste/UFEX i dr., C- 341/06 P i C- 342/06 P, EU:C:2008:375

Presuda od 24. lipnja 2019., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530

Presuda od 29. srpnja 2019., Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626

Presuda od 22. svibnja 2003., Connect Austria, C-462/99, EU:C:2003:297

Presuda od 2. lipnja 2005., Koppenssteiner, C-15/04, EU:C:2005:345

Presuda od 6. listopada 2021., W. Ž. (Vijeće za izvanrednu kontrolu i javne poslove pri Vrhovnom sudu – Imenovanje), C-487/19, EU:C:2021:798

Presuda od 21. prosinca 2023., Krajowa Rada Sądownictwa (Ostanak suca na dužnosti), C-718/21, EU:C:2023:1015

Sudska praksa Europskog suda za ljudska prava

Presuda od 22. srpnja 2021., Reczkowicz protiv Poljske

Presuda br. 1469/20 od 3. veljače 2022., Advance Pharma sp. z o.o. protiv Poljske

Presuda br. 26374/18 od 1. prosinca 2020., G. Astradsson protiv Islanda

Presuda od 21. lipnja 2011., Fruni protiv Slovačke

Presuda od 6. studenoga 2018., Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugala

Presuda br. 4907/18 od 7. svibnja 2021., Xero Flor sp. z o.o. z sieđzibą w Polsce protiv Poljske

Presuda br. 49868/19 i 57511/19 od 8. studenoga 2021., Dolińska-Ficek i Ozimek protiv Poljske

Navedene odredbe nacionalnog prava

Konstytucija Rzeczypospolitej Polskiej (Ustav Republike Poljske): članak 45. stavak 1.

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Zakon od 8. prosinca 2017. o Vrhovnom sudu): članak 10. stavak 1., članak 29. stavci 4., 5., 6., 8., 9., 10., 15., 17., 18., 21. i 24., članak 22.a stavak 1., članak 26. stavci 2., 3. i 4., članak 73. stavak 1.

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Zakon od 27. srpnja 2001. o organizaciji redovnih sudova): članak 128.

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Zakon od 6. lipnja 1997. o Zakoniku o kaznenom postupku): članak 30. stavci 1. i 2., članak 41. stavak 1.m, članak 42. stavak 1., članak 534. stavci 1. i 2.

Sažeti prikaz činjeničnog stanja i postupka

- 1 Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. (Zakon od 9. lipnja 2022.), koji je stupio na snagu 15. srpnja 2022., ponovno je izmijenjen Zakon od 8. prosinca 2017. o Vrhovnom sudu (u daljnjem tekstu: Zakon o Vrhovnom sudu). Uvedena je mogućnost da zainteresirana stranka ili sudionik u postupku podnese Sādu Najwyższyjem (Vrhovni sud) zahtjev za ispitivanje ispunjava li određeni sudac imenovan u sastav sudskog vijeća zahtjeve neovisnosti i nepristranosti, pri čemu se člankom 29. stavkom 4. Zakona o Vrhovnom sudu utvrđuje da okolnosti imenovanja suca Sāda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) ne mogu biti jedina osnova za osporavanje odluke u čijem je donošenju sudjelovao ili osporavanje njegove neovisnosti ili nepristranosti. U skladu s člankom 29. stavkom 5. Zakona o Vrhovnom sudu, dopušteno je, na zahtjev zainteresirane stranke (ili sudionika u postupku pred Sādom Najwyższyjim (Vrhovni sud)), ispitivanje ispunjava li sudac Sāda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) zahtjeve neovisnosti i nepristranosti, s obzirom na okolnosti njegova imenovanja i njegovo ponašanje nakon imenovanja, ako u okolnostima određenog predmeta to može dovesti do povrede standarda neovisnosti ili nepristranosti koja utječe na ishod predmeta s obzirom na okolnosti koje se odnose na zainteresiranu stranku ili prirodu predmeta. Sād Najwyższy (Vrhovni sud) razmatra predmet na raspravi zatvorenoj za javnost u sastavu od pet sudaca koji su nasumično odabrani iz cijelog sastava Sāda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) nakon što sasluša suca na kojeg se zahtjev odnosi, osim ako je saslušanje nemoguće ili pretjerano otežano. Sād Najwyższy (Vrhovni sud) prihvaća zahtjev i

izuzima suca iz odlučivanja o predmetu. Izuzimanje suca iz sudjelovanja u određenom predmetu ne može biti osnova za izuzimanje tog suca u drugim predmetima u čijem razmatranju sudjeluje. Protiv odluke donesene kao rezultat razmatranja zahtjeva moguće je podnijeti žalbu Suda Najwyższyjem (Vrhovni sud) u sastavu od sedam sudaca koji su nasumično odabrani iz cijelog sastava Sada Najwyższyjeg (Vrhovni sud).

- 2 Branitelj suca Sada Rejonowog w P. (Općinski sud u P., Poljska) X. Y. podnio je u pogledu stegovnog postupka koji je pokrenut rješenjem zamjenika dužnosnika za stegovni postupak na Sodu Okręgowom w P. (Okružni sud u P., Poljska) od 12. kolovoza 2020. i vodi se pred Izbom Odpowiedzialności Zawodowej (vijeće za profesionalnu odgovornost) Sada Najwyższyjeg (Vrhovni sud) zahtjev za utvrđivanje ispunjenja uvjeta iz članka 29. stavka 5. Zakona o Vrhovnom sudu i zahtijevao da se ispita ispunjava li, među ostalim, sudac Sada Najwyższyjeg (Vrhovni sud) K. B. zahtjeve neovisnosti i nepristranosti te da ga se izuzme iz razmatranja stegovnog predmeta koji se odnosi na suca X. Y.
- 3 U obrazloženju zahtjeva navedeno je da je sudac Sada Najwyższyjeg (Vrhovni sud) K. B. imenovan na dužnost suca Sada Najwyższyjeg (Vrhovni sud) rješenjem predsjednika Republike Poljske od 23. svibnja 2022., na temelju prijedloga za imenovanje iz odluke koju je donijela Krajowa Rada Sądownictwa (Državno sudbeno vijeće, Poljska) (u daljnjem tekstu: KRS) uspostavljena u skladu s odredbama Ustave z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Zakon od 8. prosinca 2017. o izmjeni Zakona o Državnom sudbenom vijeću i određenih drugih zakona) (u daljnjem tekstu: izmjene od 8. prosinca 2017.), a rješenjem predsjednika Republike Poljske od 17. rujna 2022. raspoređen je na dužnost u vijeće za profesionalnu odgovornost Sada Najwyższyjeg (Vrhovni sud). Nepravilnost imenovanja sastava KRS-a koja utječe na pravilnost postupaka imenovanja sudaca potvrđena je nizom odluka Suda Europske unije i Sada Najwyższyjeg (Vrhovni sud).
- 4 U sastav peteročlanog sudskog vijeća u predmetu povodom takozvane ocjene neovisnosti nasumično su odabrani, među ostalima, suci C. W. i B. Z., koji su također imenovani na dužnost sudaca Sada Najwyższyjeg (Vrhovni sud) na prijedlog KRS-a uspostavljenog u skladu s izmjenama od 8. prosinca 2017.

Sažeti prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 5 Ovaj predmet razlikuje se od predmeta I ZB 73/22 (C-96/24) i ZB 81/23 (C-112/24) po tome što nije podnesen zahtjev za izuzimanje sudaca C. W. i B. Z. iz odlučivanja jer su u tim predmetima zahtjeve odbili suci na koje su se odnosile nepravilnosti u postupku imenovanja povezane s njihovim preporukama koje je davao KRS uspostavljen u skladu s izmjenama od 8. prosinca 2017. Stoga se čini besmislenim pokretati incidentalni postupak za izuzimanje nepravilno imenovanih sudaca.

- 6 U preostalom dijelu obrazloženje zahtjeva za prethodnu odluku uvelike odgovara obrazloženju zahtjeva za prethodnu odluku u predmetu C-96/24, a u preostalom dijelu mu je slično.

RADNI DOKUMENT